

סיפורים נפלאים פרשת משפטים

אחר מילדי המקום ורשמו אותו לעבודת הצבא לשם מילוי חובתם למלכות. זעקות האלמנה הענייה הרקיעו שחקים. דעתה נטרפה עליה, היא התרוצצה מבית לבית, דפקה על דלתות גבאי העיר, אך ללא הועיל.

באותו זמן הגיע רבי ישראל לשבות בסלנט, האישה בראותה לפניה איש נשוא פנים נפלה לרגליו והתחננה שיציל את ילדה. ר' ישראל הקשיב לסיפור דבריה, הרגיע אותה וביקשה לבוא לאחר שבת, בליל שבת ובשבת בבוקר, הלך ר' ישראל לבית הכנסת להתפלל ולא דיבר עם איש מאומה בעניין זה.

אחרי תפילת שחרית, באו כל נכבדי המקום לאכסנייתו של רבי ישראל לקידוש, אחרי שקידשו על היין, קם פתאום ר' ישראל ממקומו בקצף נורא והתחיל לנוזף במסובים ולכנותם בשם רוצחים וגונבי נפשות, בהיותו מכיר את ראשי הקהל, פנה לכל אחד באופן אישי, לאחד אמר "הרי צדיק אתה וקושר את מטפתך על הצוואר בשבת, כדי לא לטלטל אף במקום עירוב, ואילו לעבור על הפסוק: "גונב איש ומכרו מות יומת" לא אכפת לך?" לשני אמר "הרי אתה מחזר אחרי מצוות ומדקדק בקלה כבחמורה, ואילו למסור נפש מישראל לשמד מותר?" לשלישי אמר: "הרי אתה מדקדק במצה שמורה ובאתרוג מהודר, ואילו לעבור על הלאו: "כל אלמנה ויתום לא תענון", שיש עליו מיתה בידי שמים, אין אתה חושש?" וכן לרביעי וכן לחמישי. הקהל נדהם ונבהל מפניו ולא יכלו לפצות פה לענות לו, ר' ישראל קפץ ממקומו כאילו הכישו נחש, ותוך זעקה מרה שאסור להימצא בחברת רשעים עזב בבהלה את הבית ובאמצע יום השבת עזב את העיר.

השמועה עברה מבית לבית. נזיפתו הצורבת של ר' ישראל, גאון וצדיק הדור, ובריחתו מהעיירה העליבה אותם עלבון נוקב ויורד עד תהום הנפש, גם ראשי הקהל, האחראים לחטיפה, הכירו בחטאם והחליטו לשחרר את הילד החטוף ולפייס את ר' ישראל, אולם, לא נמצא איש בכל העיירה שהיה לו העוז ללכת בשליחות זו ולהסתכל בפניו של ר' ישראל עד שר' אליהו מקרטניגה, שהיה באותו מעמד, קיבל זאת על עצמו.

אחרי חיפושים רבים הוא מצא את ר' ישראל מהלך בין ההרים שבתחומי העיר שקוע במחשבות נוגות. אחרי שגילה לו ר' אליהו ששחררו את הילד החטוף נאות ר' ישראל לשוב העיר. מסופר שכאשר בטלה הגזירת הנוראה ושוב לא חטפו את ילדי ישראל לצבא הצאר הרוסי, שמח רבי ישראל שמחה גדולה מאד. שמחתו על ישועת ה' והצלתו הייתה כה גדולה עד שהוא גער בתלמידיו על שלא ברכו את ברכת "הטוב והמטיב" בשם ומלכות. (מורשת אבות)

"ורפא ירפא" (כא, יט)

'טוב שברופאים לגיהנום' (קידושין פ"ד).
הגאון הרב שך זצ"ל היה אומר במילתא דבדיחותא שאת הרופאים צריכים בגיהנום, כי שם מצויים כל

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כא, א)

שאל שר אחד, את הצדיק מאפטא ר' אברהם יהושע העשיל זיע"א, אצלנו מי שיש לו תביעה על חברו מגיש כתב תביעה לבית המשפט והשופט קובע תאריך המשפט, בינתיים יש לו לשופט שהות לעיין בדבר, וכשמגיע זמן המשפט מעמידים שני הצדדים עורכי דין, דנים ומתווכחים, ואחר כך מוציא השופט פסק דינו, ויש גם אפשרות לערער וכו', ואילו אצלכם היהודים באים פתאום לרב מציעים את הטענות, והרב כמעט תמיד פוסק מיד, היתכן שיש בנוהל כזה משפט צדק?

ענה לו הרה"ק מאפטא, אמשול לך משל, פעם רדף זאב אחרי שה והשיגו, כשעמד לטורפו הגיע פתאום הארי והוציא את השה מידו של הזאב, טען הזאב, הרי זו גזילה ממש, הלכו שניהם להתדיין לפני השועל, פסק השועל, יחלוקו, חצי לארי וחצי לזאב, ומי יחלק את השה כדין, נמנו וגמרו שהשועל יחלק, מחלק השועל את השה לשנים וקובע שאין החלקים שווים, נשך קצת מאותו החלק שנראה לו יותר גדול, כדי להשוותו לשני, אלא ששוב נראה לו שעכשיו זה קטן יותר מדי ונשך מהשני, וכך נשך פעם מחלק זה ופעם מחלק זה, עד שלא נשאר כלום בשביל בעלי הדין.

אמר לו הרה"ק מאפטא, כך הוא אצלכם, אתם מתדיינים ומתדיינים, מעמידים עורכי דין ומערערים, ובסופו של דבר ההוצאות ושכר הטרחה ה"שושבינים" אוכלים את הכל ולא נשאר כלום בשביל בעלי הדין. אבל אצלינו משתדל הרב לפסוק מיד, או לעשות פשרה וכך נאה ויאה לו, שלא לקפח את שני הצדדים גם יחד. (אמרות חכמה)

"וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת" (כא, טז)

בספר "תנועת המוסר" מובא סיפור על מסירותו הנפלאה של רבי ישראל סלנטר להצלת ילד מידי שוביו: בזמן עלות ניקולאי הראשון על כיסא המלוכה ברוסיה השתנה היחס ליהודים לרעה. גזירות רבות ניתנו עליהם. באותה תקופה נגזרה גזירת (הרקטורים) "הקנטוניסטים" האכזרית. הרוסים היו חוטפים ילדי ישראל ומוסרים אותם למלכות לשם עבודת צבא ממושכת.

בחלקה של העיירה סלנט נפלה הגזירה לתת ילד אחד לצבא, עיני ראשי הקהל התחילו לפזול לעבר משכנות הדלים כמנהג הימים ההם.

באותם ימים נקלעה לסלנט אלמנה עניה, שהייתה מחזרת על הפתחים ומנגנת בתיבת נגינה כמקובל בסביבה ההיא, היא הלכה בלוויית בנה הקטן, שהיה אוסף את הפרוטות שהיהודים היו זורקים לה, ממוני הקהל חטפו את הילד מידי אמו, שינו את שמו לשם

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת משפטים

משכיל עז פנים בא פעם אל הגאון רבי אברהם בורשטיין, בעל ה"אבני נזר" מסוכצ'וב, ובפיו בקשה: אם יבוא לפני הרב עם עוף או בשר בקר שיש ספק בכשרותם והרב יבדוק ויטריף את הבשר אנא שלחוהו אלי... אני אוכל אותו...

אינך הראשון המבקש זאת אמר הרבי - כבר קידמוך... מי הקדימוני? תמה המשכיל.

אספר לך מעשה שהיה אמר הרבי: כאשר באו משה ואהרן אל בית פרעה, עמדו בשער הארמון כלבים עזי נפש שהגנו על הפתח ולא נתנו לאיש להיכנס.

פרעה כך טענו הכלבים נותן לנו את מזוננו ומתפקידנו להגן עליו. לא ניתן לכם להיכנס!

אמר להם משה רבינו: אינכם יודעים שפרעה אוכל את הבשר המובחר ואילו לכם הוא משליך את הפסולת... לעומת זאת אנו, הקדוש ברוך הוא עומד להוציאנו ממצרים ולתת לנו את התורה שם נאמר שכל נבלה וטריפה, אפילו אם המדובר בבשר משובח ביותר: "לכלב תשליכון אותו!"

שמעו הכלבים את הטענה והניחו להם להיכנס.

ואכן כעבור זמן לא רב יצאו ישראל ממצרים והתקיימה ההבטחה שהובטחה לכלבים ובני ישראל נצטוו "לכלב תשליכון אותו".

עברו שנים המשיך בעל ה"אבני נזר" בסיפורו וקמו דור חדש של משכילים מזלזלים בתורה ובמצוות והחלו הם לאכול נבלות וטריפות... תבעו אותם הכלבים לדון.

נעמד נציג המשכילים וטען: בתורה לא נאמר שיש להשליך את הנבילות לכלב ההולך על ארבע דווקא... ישנם גם הולכי על שתיים שאין הם טובים מן הכלב בהרבה...

אכן כן השיב נציג הכלבים באמת אין כל הבדל אולם אנו זכינו בבשר משום שלא חרצנו לשון כלפי בני ישראל, ואילו אתם המשכילים אינכם חדלים לחרוץ לשון... בכל עת הנכם פוערים את פיכם נגד שומרי התורה והמצוות, ומדוע זה מגיע לכם לקבל את בשר הנבילות והטריפות!?

שמע המשכיל את דברי הרבי ועזב בבוש פנים.

"לכלב תשליכון אותו" (כב, ל)

מסופר על יהודי תמים שהיה גר בכפר והיה נוסע לעיר לשאול את רב העיר בעת שהיתה מתעוררת שאלה בענייני כשרות.

הרב שם לב שכבר עברו כמה חודשים והאיש לא הגיע אל הרב עם שום שאלה. יום אחד חוזר האיש אל הרב עם שאלה, הרב ענה על השאלה וגם הביע את תמיהתו על הזמן הממושך שבו נעדר האיש, תשובת האיש היתה, שבפרשת משפטים הרב דרש על הפסוק: "כל נבילה לא תאכלון לכלב תשליכון אותו", אמר האיש לעצמו: "לשם מה לנסוע לעיר עבור כל שאלה בעוף, אני אשליך את העוף לכלבים, אם יאכלו הבשר הזה, סימן שהוא נבלה ואם לאו סימן שהוא כשר", וכך באמת עשה. אם כך, שאל הרב, מדוע חזרת אלי עם שאלה? אמר לו היהודי: שמת' לב שהכלב שלי מאוד מחמיר, את הכל הוא מטריף, ולא הכשיר אפילו עוף אחד.

אלו שסובלים ומתייסרים ואילו בגן עדן כולם בריאים. ומובא בספר 'חכמת חיים' על רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל שהחזיק טובה גדולה לד"ר וואלך על שהקים את בית החולים 'שערי צדק'. והגם שהיה יהודי ירא שמים שנהג לפי הנחיותיו של רבי יוסף חיים, נהג הרב לרצותו פעם בפעם על דברי חז"ל הנ"ל. פעם אחת אמר לו כך: "רופא שצריך לטפל בחולה ולנתח אותו, יודע שלעתים הנתוח מסוכן והחולה עלול למות, חושב הרופא לעצמו: 'למה אני צריך לטול על עצמי את הסיכון הזה, אם הוא ימות חלילה, אני אהיה האחראי ואני עלול לרשת גיהנום בעבור כך, לכן מוטב שלא אטפל בו'. לכן, רופא טוב, הוא זה המוכן להכנס לגיהנום, העיקר שיציל את חייו של החולה".

"ורפא ירפא" (כא, יט)

היה רופא שנהג לטול סכום נכבד עבור הטיפול בחולים. כששאלו אותו: "מדוע מחירוי יקרים כל כך", ענה: "כתוב: 'טוב שברופאים לגיהנום'. ומי הוא ההולך לגיהנום, רופא טוב. דהיינו: מי שגובה סכום פעוט לבקור. ומדוע, כי ד' הביא את המחלה לחולה והוא צריך להוציא סכום כסף כדי להתרפא ואם אני אגבה סכום נמוך, הרי יגזור עליו לבוא לרופא שוב ושוב ולהוציא בכל פעם עוד סכום כסף עד שישלם את כל מה שנגזר עליו. לכן אני לא רופא טוב לב ואני לא הולך לגיהנום, שהרי אני מלכתחילה גובה סכום גבוה מאד ובכך גורם לחולים להתרפא מיד. (חכמת חיים)

"רק שבתו יתן ורפא ירפא" (כא, יט)

כשביקר רבינו הגר"א את אחד מאחיו, אשר שכב על ערש דווי, מצא שם שני רופאים גדולים, מאמסטרדם ומפטרבורג. הגר"א פנה אל אחיו ושאל אותו כמוכיח, מה לך ולרופאים, הרי ה' הוא רופא חולים?

שאל אותו הרופא ההולנדי, וכי לחינם ברא הקב"ה רופאים ותרופות? ענהו הגאון, אף הוא בשאלה, וכי לחינם ברא הקב"ה חזירים?! אלא, אלו לא נבראו אלא לגויים, אף התרופה והרופא לא נבראו אלא לגויי הארץ, ולא לישראל אשר צריכים להתרפאות בידי הקב"ה. (כתבי רבי יוסף זונדל מסלנט)

"כל אלמנה ויתום לא תענון" (כב, כא)

הגאון הרב שך זצ"ל סיפר על דודו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל: פעם ראוהו עולה לביתו וחוזר על עקבותיו, לאחר זמן קצר שוב עוה לביתו ושוב מיהר לרדת וכך חזר הענין על עצמו כמה פעמים. כששאלו אותו לפשר הענין הסביר: "בביתי נמצאת עוזרת אלמנה, וכשרציתי להכנס לביתי שמעתי אותה שרה, אם אכנס היא בודאי תפסיק לשיר, אך כיון שכאשר היא שרה זה בודאי מפיג במעט את צערה ומשכיח את צרותיה, לכן נמנעתי מלהכנס, עד שוידאתי כי הפסיקה לשיר מעצמה ורק אז נכנסתי לבית". (שמושה של תורה)

"לכלב תשליכון

אותו" (כב, ל)